

ภาคผนวก ง
โปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะ

โปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะ (กลุ่มควบคุม)

ครั้ง	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
1	การปฐมนิเทศ	1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยซึ่งกันและกันระหว่างครูและนักเรียน 2. เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และวิธีดำเนินการฝึกกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะ 3. เพื่อสำรวจลักษณะการมีจิตสำนึกสาธารณะก่อนร่วมกิจกรรม (pretest)	<u>ขั้นนำ</u> 1. ครูแนะนำตัวและให้นักเรียนทุกคนแนะนำตนเอง <u>ขั้นดำเนินการ</u> 2. ครูให้นักเรียนทำแบบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตสำนึกสาธารณะ นักเรียนแบ่งเป็นกลุ่ม แต่ละกลุ่มศึกษาใบความรู้เรื่องความสามัคคี ช่วยกันคิดว่าการกระทำใด หรือกิจกรรมที่ทำให้เกิดความสามัคคี บันทึกลงในใบงาน 3. นักเรียนแต่ละคนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน <u>ขั้นสรุปและนำไปใช้</u> 4. ครูสรุปถึงประโยชน์ของการมีความสามัคคี และผลเสียของการขาดความสามัคคี <u>การวัดและประเมินผล</u> 1. จากการตอบคำถาม 2. ตรวจสอบผลจากใบงาน 3. สังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่มและรายบุคคล

ครั้ง	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
2	ความมีระเบียบวินัย	1. เพื่อให้นักเรียนมีจิตสำนึกสาธารณะ การดูแลรักษาของส่วนรวม 2. เพื่อให้นักเรียนมีจิตสำนึกสาธารณะ ในการใช้สมบัติส่วนรวมอย่างประหยัด ไม่ทำให้เกิดการชำรุดเสียหาย	<u>ขั้นนำ</u> 1. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด เรื่องความมีระเบียบวินัย <u>ขั้นดำเนินการ</u> 2. แบ่งกลุ่มนักเรียนเป็น 5 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน ศึกษาใบความรู้ เรื่องความมีระเบียบวินัยในครอบครัว ให้นักเรียนบอกความสำคัญและประโยชน์ของการมีระเบียบวินัย และตอบคำถาม 3. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกก่อนเรียนเรื่องความมีระเบียบวินัย และร่วมกันสรุปข้อคิด <u>การวัดและประเมินผล</u> 1. จากการตอบคำถาม 2. ตรวจสอบจากใบงาน 3. สังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่ม และรายบุคคล

ครั้ง	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
3	ฉันทำได้....	<p>เพื่อให้นักเรียนเกิดความตระหนักรู้ในตนเอง (Self - Awareness) มีการเข้าใจในความรู้สึก และเกิดความเชื่อที่ดีในตนเอง และมีความเพียรพยายามในการทำงานให้เกิดความสำเร็จ (Perseverance/ Effort)</p>	<p><u>ขั้นนำ</u></p> <p>1. ครูอธิบายขั้นตอนการทำกิจกรรม ในหัวข้อ “ฉันทำได้” โดยให้นักเรียนกำหนดสิ่งที่นักเรียนจะทำหนึ่งอย่างในแต่ละวันและในวันนั้นจะต้องทำเช่นนั้นให้ได้โดยเขียนลงในการ์ด “ทำได้” เช่น วันนี้จะไม่ทิ้งขยะลงพื้น</p> <p><u>ขั้นดำเนินการ</u></p> <p>2. แจกการ์ด “ทำได้” ให้แก่นักเรียนที่ยอมรับในกติกาที่ว่าพวกเขาจะต้องนำการ์ดเหล่านี้มาโรงเรียนทุกวัน เป็นเวลา 2 สัปดาห์</p> <p><u>ขั้นสรุปและนำไปใช้</u></p> <p>3. ครูสรุปความสำคัญของการที่เราเรียนรู้ว่าตนเองสามารถควบคุมการกระทำของตนเองได้นั้นจะทำให้เราได้รับผลตอบแทนตามที่เราต้องการและรู้ว่าเราควรกระทำพฤติกรรมใด บ้างที่ดีและมีความพยายามมุ่งมั่นทำงานจนกว่างานจะสำเร็จ</p> <p><u>การวัดและประเมินผล</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. จากการตอบคำถาม 2. ตรวจสอบผลจากใบงาน 3. สังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่มและรายบุคคล

ครั้ง	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
4	ความมุ่งมั่นใน อนาคต	เพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจในตนเอง และเกิดการตระหนักรู้ในตนเอง (Self- Awareness) เข้าใจในความรู้สึก นิสัย ของตนเอง มีความใฝ่รู้ (Curiosity) ปรารถนาที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ เพื่อให้ ไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ และสามารถตั้ง เป้า หมายความมุ่งมั่นให้กับตนเองว่า ต้องการเป็นอะไรในอนาคตได้ และ พร้อมจะดำเนินการไป สู่เป้าหมายนั้น ๆ	<p><u>ขั้นนำ</u></p> <p>1. ให้นักเรียนทั้งชั้นเรียนร่วม กัน ระดมความคิดรวบรวม คุณลักษณะบุคลิกภาพที่นักเรียน อยากจะมี เช่น ความห่วงใย ความ จริงใจ อาจให้รวมไปถึงอาชีพ การทำงานในอนาคต และวิธีที่จะ ก้าวไปสู่ความสำเร็จหลังจากได้ รายการคุณลักษณะบุคลิกภาพใน ขั้นต้น</p> <p><u>ขั้นดำเนินการ</u></p> <p>2. ครูยกตัวอย่างที่สามารถแสดง ออกได้ถึงคุณลักษณะและ บุคลิกภาพเหล่านั้นซึ่งตัวอย่าง ดังกล่าวอาจเป็นสิ่งที่นักเรียนเคย ได้พบเห็นผู้อื่นปฏิบัติอยู่ หรือจะ เป็นสิ่งที่นักเรียนเคยปฏิบัติ มาแล้วก็ได้</p> <p>3. ให้นักเรียนแต่ละคนเลือก คุณลักษณะพร้อมแสดง รายละเอียดด้วยว่า นักเรียนจะทำ คุณลักษณะบุคลิกภาพนั้นให้ สำเร็จได้ด้วยวิธีใด</p> <p><u>ขั้นสรุปและนำไปใช้</u></p> <p>4. ครูสรุปว่ามีลักษณะดีอย่างไร ก่อให้เกิดประโยชน์ในชีวิตของ ตัวนักเรียนอย่างไร</p> <p>การวัดและประเมินผล</p> <p>1. สังเกตจากการทำงาน</p>

ครั้ง	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
5	ความมีน้ำใจ	1. เพื่อให้นักเรียนสามารถทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเพื่อส่วนรวม 2. เพื่อให้นักเรียนมีความเต็มใจที่จะรับอาสาทำบางสิ่งบางอย่างเพื่อส่วนรวม	<u>ขั้นนำ</u> 1.ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง ความมีน้ำใจ <u>ขั้นดำเนินการ</u> 2.ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่อง ความมีน้ำใจ 3.ครูสนทนาถึงความหมายของความมีน้ำใจต่อเพื่อน ๆ ที่นักเรียนปฏิบัติตามทุกวัน ว่าปฏิบัติอย่างไร และหากนักเรียนต้องทำงานกลุ่มร่วมกันและไม่มี การแบ่งปันซึ่งกันและกันเลย นักเรียนคิดว่างานนั้นจะสำเร็จ ลุล่วงไปได้เพียงใด <u>ขั้นสรุปและนำไปใช้</u> 4. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนครูสรุปถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการทำกิจกรรม <u>การวัดและประเมินผล</u> 1. จากการตอบคำถาม 2. สังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่ม และรายบุคคล

ครั้ง	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
6	สามัคคีคือพลัง	1. เพื่อเสริมสร้างลักษณะนิสัยการทำงานเป็นทีม (Teamwork) 2. เพื่อให้นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับกลุ่มกับเพื่อนอย่างแข็งขัน เกิดการให้ความร่วมมือ (Cooperation) ทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้	<u>ขั้นนำ</u> 1.ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเรื่องความสามัคคี <u>ขั้นดำเนินการ</u> 2.ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 10 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน ร่วมกันศึกษาใบความรู้ เรื่อง ความสามัคคี และตอบคำถาม 3.ให้นักเรียนร่วมกันค้นหาแนวทางปฏิบัติเพื่อให้เกิดความสามัคคีต่อหมู่คณะและสังคม ไม่ให้เกิดความแตกแยกทะเลาะวิวาทกันให้แต่ละกลุ่มร่วมกันแต่งนิทานสั้น เรื่องความสามัคคี และส่งตัวแทนมาแบ่งปันให้เพื่อนฟัง <u>ขั้นสรุปและนำไปใช้</u> 4.ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดนักเรียน และครูสรุปประโยชน์ของการมีความสามัคคี และโทษของการขาดความสามัคคี <u>การวัดและประเมินผล</u> 1. จากการตอบคำถาม 2. ตรวจสอบผลจากใบงาน 3. สังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่ม และรายบุคคล

ครั้ง	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
7	ปัญหาของเรา ...	<p>เพื่อให้นักเรียนเกิดสามัญสำนึก (Common Sense) มีการตื่นตัว (Alertness) ต่อเหตุการณ์ปัญหารอบ ๆ ตัว และพร้อมจะแสดงความรับผิดชอบ (Responsibility) โดยการปฏิบัติหน้าที่ของตนเองให้ดีและสมบูรณ์ที่สุด พร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้ผลดียิ่งขึ้น</p>	<p><u>ขั้นนำ</u></p> <p>1.ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด เรื่อง ความรับผิดชอบ แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม 5 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน</p> <p><u>ขั้นดำเนินการ</u></p> <p>2.ครูกำหนดสถานที่ต่าง ๆ ในโรงเรียน คือ ร้านขนม สนามเด็กเล่น 1 สนามเด็กเล่น 2 ลานวงกลม หน้าร้านสหกรณ์ ให้แต่ละกลุ่มไปศึกษาหนึ่งสถานที่ โดยไม่ซ้ำกัน ให้ดูด้านความสะดวก ความสวยงามโดยให้ไปสำรวจ</p> <p>3. บันทึกลงในใบงานให้แต่ละกลุ่มช่วยกันคิด และเสนอว่าทำอย่างไรให้บริเวณที่นักเรียนไปสำรวจมาจะสะอาดเรียบร้อย</p> <p><u>ขั้นสรุปและนำไปใช้</u></p> <p>4.นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่อง ความรับผิดชอบ และทำแบบฝึกหัด และครูสรุปการปฏิบัติงานของนักเรียนที่ได้จากกิจกรรมนี้</p> <p><u>การวัดและประเมินผล</u></p> <p>1. จากการตอบคำถาม</p> <p>2. ตรวจสอบจากใบงาน แบบสำรวจ</p> <p>3. สังเกตจากการทำงาน</p>

ครั้ง	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
8	ฉันเคย ... แต่ ตอนนี้ฉัน...	เพื่อให้ นักเรียนมีความซื่อสัตย์ต่อ ตนเอง ต่อนิสัยและความเชื่อต่าง ๆ และยอมรับให้เกียรติในควมมีคุณค่า ของตนเองและบุคคลอื่น ยอม รับผิด การกระทำของตนเองไม่ว่าจะเป็นผลดี หรือไม่ดี ไม่ปิดความผิดไปให้ผู้อื่น และพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไข	<u>ขั้นนำ</u> 1.ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด เรื่อง ความซื่อสัตย์ <u>ขั้นดำเนินการ</u> 2.ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 10 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คนร่วมกันศึกษาใบ ความรู้ และช่วยกันในแต่ละกลุ่ม ทำใบงานช่วย กันวิเคราะห์ สถานการณ์นั้นบุคคลแต่ละ สถานการณ์มีความซื่อสัตย์ด้าน ใดบ้าง <u>ขั้นสรุปและนำไปใช้</u> 3.ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเรื่อง ความซื่อสัตย์ <u>การวัดและประเมินผล</u> 1. จากการตอบคำถาม 2. ตรวจสอบผลจากใบงาน 3. สังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่ม และรายบุคคล

ครั้ง	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
9	ความรับผิดชอบ ต่อหน้าที่	<p>1. เพื่อให้นักเรียนมีจิตสาธารณะในด้านการดูแลรักษา การใช้อย่างประหยัด ไม่ทำให้เกิดการชำรุดเสียหาย</p> <p>2. เพื่อให้นักเรียนรู้จักแบ่งปันอุปกรณ์การใช้สิ่งของต่าง ๆ แก่ผู้อื่น</p>	<p><u>ขั้นนำ</u></p> <p>1. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 10 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน ให้แต่ละกลุ่มมีผู้สังเกตการณ์กลุ่มละ 1 คน</p> <p><u>ขั้นดำเนินการ</u></p> <p>2. ครูชี้แจงกติกาให้นักเรียนฟัง คือ ให้นักเรียนนำของที่ตนเองมีอยู่คนละ 1 ชิ้นไปซ่อนไว้ แล้วฟังสัญญาณให้ดี ห้ามพูดให้ใช้ภาษาใบ้ท่าทางต่าง ๆ แล้วให้นักเรียนในกลุ่มจับมือให้แน่นอย่าให้หลุดไปหาของให้ครบทุกคนในกลุ่ม แล้วนำมารวมไว้กลุ่มไหนเสร็จก่อนไม่ผิดกติกา กลุ่มนั้นชนะ กลุ่มไหนช้า แล้วผิดกติกาปรับแพ้จะถูกกลุ่มชนะลงโทษ</p> <p><u>ขั้นสรุปและนำไปใช้</u></p> <p>4. ครูสรุปเกี่ยวกับการกระตือรือร้น เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน</p> <p><u>การวัดและประเมินผล</u></p> <p>1. สังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่มและรายบุคคล</p> <p>2. สังเกตจากการอภิปรายสรุปข้อคิดเห็น</p>

ครั้ง	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
10	ให้ก่อน.....แล้ว เราจะได้	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้นักเรียนรู้จักการแบ่งปัน มีการเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อส่วนรวม 2. เพื่อให้นักเรียนเลือกปฏิบัติแต่สิ่งที่จะเกิดผลดีและปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้ผลดียิ่งขึ้น 	<p><u>ขั้นนำ</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนทำกิจกรรม เรื่อง ความเสียสละและการแบ่งปันนักเรียนแบ่งเป็นกลุ่ม 5 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน แต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาใบงาน เรื่อง การตัดสินใจของขวัญ และตอบคำถาม <p><u>ขั้นดำเนินการ</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 2. แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมารายงานหน้าชั้น เกี่ยวกับข้อคิดที่ได้จากการศึกษาใบงาน การปฏิบัติของบุคคลในเรื่อง และหากเป็นนักเรียนจะอย่างไร เพราะเหตุใดจึงตัดสินใจเช่นนั้น 3. นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่อง ความเสียสละและการแบ่งปัน นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังทำกิจกรรม <p><u>ขั้นสรุปและนำไปใช้</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 4. ครูสรุปข้อดี ประโยชน์ของการแบ่งปัน การเสียสละ การให้ที่ควรปฏิบัติแก่บุคคลอื่น และช่วยกันนำเสนอแนวทางในการปฏิบัติ <p><u>การวัดและประเมินผล</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. จากการตอบคำถาม 2. ตรวจสอบผลจากใบงาน 3. สังเกตจากการทำงาน

ครั้ง	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
11	น้ำใจแบ่งปันไม่ ต้องหาซื้อที่ ไหน	เพื่อให้นักเรียนรู้จักวิธีการช่วยเหลือ การแบ่งปันและเห็นประโยชน์ของ การช่วยเหลือและแบ่งปัน	<p><u>ขั้นนำ</u></p> <p>1. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ก่อนทำกิจกรรม</p> <p><u>ขั้นดำเนินการ</u></p> <p>2. ครูให้นักเรียนแบ่งเป็นกลุ่ม 10 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน และให้ นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่อง ความมีน้ำใจ ครูให้นักเรียน ศึกษาใบงาน เรื่อง ตัดสินใจ อย่างไรดี และตอบคำถาม</p> <p><u>ขั้นสรุปและนำไปใช้</u></p> <p>3. ครูสรุปตามแนวคิดของ กิจกรรมว่า “การเป็นเพื่อนกัน จำเป็น ต้องช่วยเหลือซึ่งกันและ กัน รู้จักแบ่งปันกันเท่าที่เรา สามารถจะช่วยให้ การช่วยเหลือ และการแบ่งปันแสดงว่าเรามีน้ำใจ ต่อเพื่อน เพื่อนจะชอบเราและรัก เรา ทำให้เรามีความสุข”</p> <p><u>การวัดและประเมินผล</u></p> <p>1. จากการตอบคำถาม เรื่อง ความมีน้ำใจ</p> <p>2. ตรวจสอบผลจากใบงาน ตัดสินใจ อย่างไรดี</p> <p>3. สังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่ม และรายบุคคล</p>

ครั้ง	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
12	ปัจฉิมนิเทศ	เพื่อสรุปจิตสำนึกสาธารณะและแบบสำรวจความพึงพอใจของการจัดกิจกรรม	<p><u>ขั้นนำ</u></p> <p>1.ครูให้นักเรียนทำแบบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตสำนึกสาธารณะ</p> <p><u>ขั้นดำเนินการ</u></p> <p>2. ครูทบทวนกิจกรรมทั้งหมดที่ได้ดำเนินมา ให้นักเรียนทำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อกิจกรรมการเรียนรู้</p> <p>3.ให้นักเรียนทำแบบประเมินพฤติกรรมเชิงจิตสำนึกสาธารณะ</p> <p><u>ขั้นสรุปและนำไปใช้</u></p> <p>4.ครูสรุปสาระสำคัญ ๆ ของการมีจิตสำนึกสาธารณะผลดีผลเสียแล้วให้ทุกคนร่วมกันแสดงความรู้สึกที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมซักถามเพิ่มเติม แล้วครูกล่าวขอบคุณสำหรับความร่วมมือในครั้งนี้</p> <p><u>การวัดและประเมินผล</u></p> <p>1.จากแบบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตสำนึกสาธารณะ</p> <p>2.จากแบบประเมินพฤติกรรมเชิงจิตสำนึกสาธารณะ</p> <p>3.จากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อกิจกรรมการเรียนรู้</p>

ชุดข้อสนทนเพื่อพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะ (กลุ่มควบคุม)

ครั้งที่ 1

ชื่อกิจกรรม ปฐมนิเทศ ...รวมใจเป็นหนึ่ง..

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยซึ่งกันและกัน ระหว่างครูและนักเรียน
2. เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และวิธีดำเนินการฝึกกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา

จิตสำนึกสาธารณะ

3. เพื่อสำรวจลักษณะการมีจิตสำนึกสาธารณะก่อนร่วมกิจกรรม (pretest)

แนวคิด

การมีข้อตกลงเบื้องต้นจะช่วยให้การทำกิจกรรมดำเนินไปอย่างราบรื่น และเป็น การสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างครูกับนักเรียน

ระยะเวลา

ประมาณ 50 นาที

สื่อและอุปกรณ์

1. ใบความรู้ เรื่อง ความสามัคคี
2. ใบงาน เรื่อง ความสามัคคี
3. แบบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตสำนึกสาธารณะ
4. แบบฝึกหัด เรื่อง ความสามัคคี

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

1. ครูแนะนำตัวและให้นักเรียนทุกคนแนะนำตนเอง

ขั้นดำเนินการ

2. ครูให้นักเรียนทำแบบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตสำนึกสาธารณะ
3. ครูให้นักเรียนแบ่งเป็นกลุ่ม 10 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน
4. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาใบความรู้ เรื่อง ความสามัคคี และให้นักเรียน ช่วยกันคิดว่าการกระทำใด หรือกิจกรรมที่ทำให้เกิดความสามัคคีมีกิจกรรมใดบ้าง บันทึกลงในใบงาน

5. ครูถามนักเรียนว่าเมื่อนักเรียนมีความสามัคคีจะเกิดผลต่อตนเอง สังคม และชาติอย่างไร

6. นักเรียนแต่ละคนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง ความสามัคคี
ขั้นสรุปและนำไปใช้

7. ครูสรุปถึงประโยชน์ของการมีความสามัคคี และผลเสียของการขาดความสามัคคี

การวัดและประเมินผล

1. จากการตอบคำถาม เรื่อง ความสามัคคี
2. ตรวจสอบผลจากใบงาน เรื่อง ความสามัคคี
3. สังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่มและรายบุคคล

ใบความรู้ เรื่อง ความสามัคคี

การทำงานเพื่อให้เกิดความสำเร็จ ต้องอาศัยความสามัคคี โดยทุกคนต้องมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ดังเช่น คุณธรรมประจำโรงเรียนของเราที่กล่าวว่า “สุขา สังค สส สามัคคี ความพร้อมเพรียงแห่งหมู่ทำให้เกิดสุข” การเรียนหรือการทำกิจกรรมของนักเรียนก็เช่นกันต้องใช้ความร่วมมือร่วมใจในการทำ หากไม่ร่วมมือกันจะไม่ก่อให้เกิดความสำเร็จในการเรียนหรือการทำกิจกรรมนั้น ๆ การร่วมมือเป็นหนึ่งเดียวกัน ทุกคนต้องมีความรับผิดชอบ ไม่เกี่ยงงานกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ร่วมกันแสดงความคิดเห็น และช่วยกันแก้ปัญหาเพื่อจัดอุปสรรคต่าง ๆ ให้หมดไป

ความสามัคคี หมายถึง การแสดงออกถึงความพร้อมเพรียงกัน ประองคองกันเป็นคุณธรรมที่บุคคลในกลุ่มแสดงออกโดยรวมกำลังเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการทำงาน หรือประกอบภารกิจอย่างใดอย่างหนึ่งให้สำเร็จคล่องตามจุดประสงค์ของกลุ่ม ซึ่งพฤติกรรมสำคัญประกอบด้วย พฤติกรรมที่แสดงความรักใคร่กลมเกลียวไม่เอาเปรียบกัน ไม่ยุยงให้เกิดความแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาท ร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ

ใบงาน	
ให้นักเรียนเขียนการกระทำ หรือกิจกรรมที่ทำให้เกิดความสามัคคีในกลุ่ม	
1.....	
2.....	
3.....	
แบบฝึกหัด เรื่อง ความสามัคคี	
ชื่อ..... ชั้น ..... เลขที่	
คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน	
1. การทำงานให้ประสบความสำเร็จต้องอาศัย คุณธรรมใด ก. การให้อภัย ข. ความสามัคคี ค. ความเห็นอกเห็นใจ ง. การแสดงความคิดเห็น	6. ผลของความสามัคคีจะช่วยให้หมู่คณะเป็น อย่างไร ก. มีความอดทน ข. มีความเสียสละ ค. มีระเบียบวินัย ง. มีความกลมเกลียวกัน
2. ข้อใดตรงความหมายกับความสามัคคีมากที่สุด ก. น้ำขึ้นให้รีบตัก ข. หัวเดียวตีนกว่าสองหัว ค. รวมกันเราอยู่แยกกันเราตาย ง. คนเดียวหัวหายสองคนเพื่อนตาย	7. การกระทำข้อใดแสดงถึงความสามัคคีมากที่สุด ก. สมบูรณ์มาทำงานที่โรงเรียน ข. สมชัยช่วยสอนการบ้านเพื่อน ค. สมบัติแบ่งขนมให้เพื่อน ง. สมชายกับสมปองช่วยกันกวาดถนน
3. ผลของความสามัคคีจะเกิดอะไรขึ้น ก. การให้อภัย ข. ความอิจฉาริษยา ค. ความโกรธเกลียด ง. ความรักใคร่กลมเกลียว	8. ข้อใดแสดงถึงความสามัคคี ก. นักเรียนช่วยกันตอบคำถาม ข. นักเรียนช่วยกันส่งการบ้าน ค. นักเรียนช่วยกันลอกการบ้าน ง. นักเรียนช่วยกันทำความสะอาดห้องเรียน

<p>4. ข้อใดเป็นการพูดให้แตกแยก</p> <p>ก. สุดาแอบถามเพื่อนตอนสอบ</p> <p>ข. สุพจน์ปรึกษาปัญหาให้กับเพื่อน</p> <p>ค. สุชาติเล่าเรื่องตนเองให้เพื่อนฟัง</p> <p>ง. สุภา บอกสุชาติว่า สุดาต่ำสุชาติ</p>	<p>9. สิ่งที่สำคัญที่สุดในการทำงานกลุ่มคืออะไร</p> <p>ก. ความมีวินัย</p> <p>ข. ความอดทน</p> <p>ค. ความซื่อสัตย์</p> <p>ง. ความสามัคคี</p>
<p>5. ข้อใดแสดงถึงความสามัคคี</p> <p>ก. สุชาติ รับผิดแทนเพื่อน</p> <p>ข. สุชาดา ไล่บาตรทุกเช้า</p> <p>ค. สุภา ให้เพื่อนลอกการบ้าน</p> <p>ง. สุพจน์ กับสุธี ช่วยกันพัฒนาโรงเรียน</p>	<p>10. สิ่งใดช่วยให้งานกลุ่มสำเร็จอย่างรวดเร็ว</p> <p>ก. ความอดทน</p> <p>ข. ความเสียสละ</p> <p>ค. ความสามัคคี</p> <p>ง. ความเห็นอกเห็นใจ</p>

ชุดข้อสนทนาเพื่อพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะ (กลุ่มควบคุม)

ครั้งที่ 2

ชื่อกิจกรรม “ความมีระเบียบวินัย”

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ นักเรียนมีจิตสำนึกสาธารณะการดูแลรักษาของส่วนรวม
2. เพื่อให้ นักเรียนมีจิตสำนึกสาธารณะในการใช้สมบัติส่วนรวมอย่างประหยัด

ไม่ทำให้เกิดการชำรุดเสียหาย

แนวคิด

การปลูกฝังให้บุคคลมีความเป็นระเบียบวินัย รับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม เป็นสิ่งสำคัญที่จะนำไปสู่การเกิด “จิตสำนึกสาธารณะ”

ระยะเวลา

ประมาณ 50 นาที

สื่อและอุปกรณ์

1. แบบฝึกหัดก่อนและหลัง เรื่อง ความมีระเบียบวินัย
2. ใบงาน เรื่อง หยิบง่าย หายรู้ คุณงามตา
3. ใบความรู้ เรื่อง ความมีระเบียบวินัย

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

1. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง ความมีระเบียบวินัย

ขั้นดำเนินการ

2. นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 5 คน จำนวน 10 กลุ่ม ศึกษาใบความรู้ เรื่อง ความมีระเบียบวินัยในครอบครัว ให้นักเรียนบอกความสำคัญและประโยชน์ของการมีระเบียบวินัย และ

ตอบคำถาม

ขั้นสรุปและนำไปใช้

3. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง ความมีระเบียบวินัย
4. ครูสรุปข้อคิดที่ได้ ประโยชน์ที่ได้จากการศึกษา

การวัดและประเมินผล

1. จากการตอบคำถาม เรื่อง ความมีระเบียบวินัย
2. ตรวจสอบผลจากใบงาน เรื่อง ความมีระเบียบวินัย
3. สังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่มและรายบุคคล

ใบความรู้

เรื่อง จิตสาธารณะและความมีระเบียบวินัย

จิตสาธารณะ หมายถึง การรู้จักเอาใจใส่เป็นธุระและเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่มโดยพิจารณาจากความรู้ความเข้าใจหรือพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมีจิตสาธารณะ หรือ หมายถึง จิตสำนึกเพื่อส่วนรวม ผู้ใด จิตสาธารณะจึงเป็นความรู้สึกรู้สึกนึกการเป็นเจ้าของในสิ่งที่เป็นสาธารณะในสิทธิและหน้าที่ที่จะดูแลและบำรุงรักษาร่วมกัน เช่น การช่วยกันดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม โดยการไม่ทิ้งขยะลงในแหล่งน้ำ การดูแลรักษา สาธารณสมบัติ เช่น โทรศัพท์สาธารณะ การเรียนหรือการทำกิจกรรมหรือการดำรงชีวิตของนักเรียนในปัจจุบันต้องสร้างจิตสำนึกสาธารณะให้เกิดขึ้นกับตัวนักเรียน และนำไปสู่ความเจริญของประเทศชาติต่อไป

ความมีระเบียบวินัย หมายถึง การที่นักเรียนควบคุมตนเองประพฤติปฏิบัติตนอย่างมีระเบียบแบบแผน และสม่ำเสมอ ในการรักษาความสะอาด ความมีระเบียบวินัยของบ้านเรือนที่อยู่อาศัยโรงเรียนและสาธารณะสถาน สาธารณะสมบัติ จัดตกแต่งที่อยู่อาศัยให้น่าอยู่ รับประทานอาหารในห้องนอน ห้องเรียน จัดแบ่งเนื้อที่ภายในบ้านให้สัดส่วนที่จะทำกิจกรรมต่าง ๆ ไม่คุยหัวเราะ จัดงานเลี้ยงเปิดทีวีเสียงดัง รบกวนผู้อื่น

ความมีวินัย หมายถึง การประพฤติปฏิบัติให้อยู่ในระเบียบแบบแผนและข้อบังคับ สามารถควบคุมตนเองให้เป็นไปตามความต้องการและระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคม โดยการเคารพสิทธิผู้อื่น ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม ควบคุมพฤติกรรมของตนเอง รู้ว่าสิ่งใดดีควรทำและสิ่งใดไม่ดีควรหลีกเลี่ยง สามารถคิด ตัดสินใจ และเลือกกระทำในสิ่งที่ตนเองเห็นว่าเหมาะสม ไม่ขัดต่อระเบียบของสังคมและไม่ขัดต่อสิทธิของผู้อื่น

ใบงาน

เรื่อง หยิบง่าย หายรู้ ดูงามตา

ชื่อ.....ชั้น..... เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความและตอบคำถาม

เย็นวันหนึ่ง แม่กลับบ้านด้วยท่าทางอิดโรย ลูก ๆ วิ่งมารับข้าวของที่แม่หอบ
พระรุงพะรัง เสียงโทรทัศน์ดังแข่งกับเสียงเพลงจากวิทยุ แม่เดินไปปิดโทรทัศน์ และกลับมานั่ง
พักอ่อนสักครู่ แม่ก็เดินเข้าไปในครัว เพื่อจะทำอาหารแม่เริ่มอารมณ์เสียเมื่อพบว่ามิงานสกปรก
วางซ้อนกันมากมายมีเศษอาหารตกอยู่บนพื้นครัว แม่เริ่มลงมือทำความสะอาดครัวล้างชาม
และทำอาหาร แม่เริ่มไม่พอใจมากขึ้นเมื่อพบว่าเครื่องครัวไม่วางที่เดิม ทำให้แม่ต้องเสียเวลา
ค้นหา

แม่   ใครเห็นมีดปลายแหลมที่อยู่ในลิ้นชักนี้บ้าง

แดง   ไม่เห็นคะ อันเอาไม้กวาด ตรงนี้ไปไว้ตรงไหนที่จะกวาดบ้าน

อัน   หาเอาเองซิ เมื่อเข้าอันตัดเล็บ ยังเที่ยวหาที่ตัดเล็บเองเลย

แม่   ลูก ๆ มานั่งตรงนี้สิ แล้วฟังแม่นะ แม่รู้สึกที่บ้านของเราชักไม่เป็นบ้าน

แล้วสิ่งของไม่อยู่ที่เดิมของมัน เพราะลูกวางไม่เป็นที่ ใครกินอาหารคนนั้นก็ควรล้างจาน ไม่
เปิดวิทยุ โทรทัศน์เสียงดัง และช่วยกันจัดบ้านของเราให้น่าอยู่ ถ้าเราจัดบ้านให้สะอาดเรียบร้อย
น่าอยู่ ส่วนของอะไร หายไปเราก็จะรู้ได้ทันที หยิบใช้ได้ง่าย ใครมาเห็นเข้าก็ชมเชยว่าลูกแม่มี
ระเบียบวินัย และอีกอย่างหนึ่งเป็นการปลูกฝังความมีระเบียบให้ติดตัวลูก ๆ ตลอดไป
บ้านเรือนที่ไม่มีระเบียบวินัยจะเป็นบ่อเกิดของโรคร้ายต่าง ๆ

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. การมีระเบียบวินัยในที่อยู่อาศัยหมายความว่าอย่างไร

.....
.....

2. การปฏิบัติตนให้มีระเบียบวินัยในที่อยู่นั้น นักเรียนปฏิบัติได้อย่างไร

.....
.....

3. การกระทำของใครบ้างที่แสดงถึงการไม่รักษาระเบียบวินัยในที่อยู่อาศัย

.....
.....

แบบฝึกหัด เรื่อง ความมีระเบียบวินัย	
ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....	
คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน	
1. เมื่อนักเรียนได้รับมอบหมายให้ทำงานบ้านสิ่งแรกที่ต้องทำ คือ ก. ขอคนช่วย ข. รีบลงมือทำ ค. วางแผนการทำงาน ง. รอไว้ก่อนจนกว่าจะมีเวลา	6. ระเบียบวินัยในบ้านมีไว้เพื่ออะไร ก. เพื่อป้องกันบุคคลในบ้านทำตัวเกร ข. เพื่อป้องกันบุคคลในบ้านปฏิบัติตาม ค. เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติของคนในบ้าน ง. เพื่อเป็นแนวทางในการลงโทษลูกที่ไม่ปฏิบัติตาม
2. การทำงานบ้านเป็นหน้าที่ของใคร ก. ทุกคนในบ้าน ข. พ่อแม่ ค. คนรับใช้ ง. คุณน้ำ คุณอา	7. สถาบันแรกที่สอนความมีระเบียบวินัยได้แก่ ก. สังคม ข. ครอบครัว ค. โรงเรียน ง. ประเทศชาติ
3. สิ่งที่สำคัญที่สุดในการทำงานบ้านคือ ก. ความพร้อม ข. ความรักในงาน ค. การควบคุมงาน ง. การได้รับค่าตอบแทน	8. ผู้ที่ไม่มีระเบียบวินัยมักขาดคุณธรรมข้อใด ก. ความเสียสละ ข. ความเมตตากรุณา ค. ความรับผิดชอบ ง. ความขยันหมั่นเพียร
4. ระเบียบวินัยภายในบ้านมีไว้เพื่ออะไร ก. ศักดิ์ศรีของบ้าน ข. ความยิ่งใหญ่ของบ้าน ค. ความสงบเรียบร้อยในบ้าน ง. พิทักษ์คนพาล อภิบาลคนดี	9. ระเบียบวินัยในตนเองต้องอาศัยสิ่งใดเป็นสำคัญ ก. ความมีเหตุผล ข. การบังคับจิตใจ ค. ความสุภาพเรียบร้อย ง. การละอายต่อการทำชั่ว
5. ข้อใดเป็นระเบียบวินัยภายในบ้าน ก. ทิ้งขยะที่ริมรั้ว ข. ไม่สบายต้องไปหาหมอ ค. ไม่ใส่รองเท้าเข้าห้องเรียน ง. รับประทานอาหารที่ไม่ได้ผงชูรส	10. การกระทำใดได้ชื่อว่าเป็นผู้มีระเบียบวินัยที่สุด ก. เดินช่วยรดน้ำต้นไม้ ข. ดวงเก็บสะสมเงินกินขนมทุกวัน ค. ดาวไปไหว้พ่อแม่ก่อนไปโรงเรียน ง. ดำแต่งเครื่องแบบนักเรียนไปโรงเรียนทุกวัน

ชุดข้อสนทนเพื่อพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะ (กลุ่มควบคุม)

ครั้งที่ 3

ชื่อกิจกรรม   ฉันทำได้...

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนเกิดความตระหนักรู้ในตนเอง (Self - Awareness) มีการเข้าใจในความรู้สึก และเกิดความเชื่อที่ดีในตนเอง และมีความเพียรพยายามในการทำงานให้เกิดความสำเร็จ (Perseverance/ Effort)

แนวคิด

การที่บุคคลรับรู้ว่าคุณสามารถควบคุมการกระทำของตนเองได้ ทำให้บุคคลนั้นคาดการณ์ได้ว่าเขาควรจะทำพฤติกรรมใดบ้าง มากน้อยเพียงใด จึงจะทำให้เขาได้รับผลตอบแทนตามที่เขาต้องการ และทำให้บุคคลนั้นคาดการณ์ได้ว่าเขาควรจะทำพฤติกรรมใดบ้างที่ดี

ระยะเวลา

ประมาณ 50 นาที

สื่อและอุปกรณ์

1. การ์ด “หนู/ผม ทำได้”

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

1. ครูอธิบายขั้นตอนการทำกิจกรรม ในหัวข้อ “ฉันทำได้” โดยให้นักเรียนกำหนดสิ่งที่นักเรียนจะทำหนึ่งอย่างในแต่ละวันและในวันนั้นจะต้องทำเช่นนั้นให้ได้โดยเขียนลงในการ์ด “หนู / ผมทำได้” เช่น วันนี้จะไม่ทิ้งขยะลงพื้น วันนี้จะทานอาหารกลางวันให้หมด วันนี้จะดื่มนมให้หมด วันนี้จะช่วยครูทำความสะอาดห้องเรียน วันนี้จะไม่คุยเวลาเรียน วันนี้จะตั้งใจเรียน วันนี้จะไม่เล่นขณะเดินแถว เป็นต้น

ขั้นดำเนินการ

2. แจกการ์ด “หนู / ผมทำได้” ให้แก่นักเรียนที่ขอมรับในกติกาที่ว่า พวกเขาจะต้องนำการ์ดเหล่านี้มาโรงเรียนทุกวัน เป็นเวลา 2 สัปดาห์ ติดต่อกัน พร้อมอธิบายว่าการที่เรามีเจตคติในการ “ทำได้” นั้น นับได้ว่าเป็นสิ่งที่มีคุณค่ากว่าเงินจำนวนใด ๆ ไม่ว่าจะกี่แสน กี่ล้านก็ตาม เพราะการ “ทำได้” นี้จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในชีวิตตลอดไป

3. จัดให้มีการรณรงค์กิจกรรม “ฉันทำได้” นี้เป็นเวลา 2 สัปดาห์ โดยให้นักเรียนนำการ์ด “ทำได้” นี้มาวางไว้บนโต๊ะเรียนทุก ๆ วัน

4. หลังจากระยะเวลาผ่านไป 2 สัปดาห์ ครูให้นักเรียนอภิปรายผลจาก การ์ด “หนู / ผมทำได้” ของตนเอง ว่าสามารถปฏิบัติตามสิ่งที่เขียนลงไป ใน การ์ด “หนู / ผม ทำได้” หรือไม่อย่างไร

ขั้นสรุปและนำไปใช้

5. ครูสรุปความสำคัญของการที่เรารับรู้ว่าคุณสามารถควบคุมการกระทำของตนเองได้นั้น จะทำให้เราได้รับผลตอบแทนตามที่เรากำลังต้องการ และทำให้เรานั้นคาดการณ์ได้ว่าเราควรจะทำพฤติกรรมใดบ้างที่ดี และมีความพยายามมุ่งมั่นทำงานจนกว่างานจะสำเร็จ

การวัดและประเมินผล

1. ตรวจสอบผลจากการ์ด “หนู / ผมทำได้”
2. สังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่มและรายบุคคล

การ์ด “หนู/ผม ทำได้”

ฉัน ชื่อ..... ชั้น ป.2 ห้อง..... เลขที่.....

วันที่..... ฉันทำได้

.....

สรุป ฉันทำได้.....ครั้ง

ฉันทำไม่ได้.....ครั้ง

ชุดข้อสนทนาเพื่อพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะ (กลุ่มควบคุม)

ครั้งที่ 4

ชื่อกิจกรรม ความมุ่งมั่นในอนาคต

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจในตนเอง และเกิดการตระหนักรู้ในตนเอง (Self-Awareness) เข้าใจในความรู้สึก นิสัย ของตนเอง มีความใฝ่รู้ (Curiosity) ปรารถนาที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ เพื่อให้ไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ และสามารถตั้งวิสัยทัศน์ความมุ่งมั่นให้กับตนเองว่า ต้องการเป็นอะไรในอนาคตได้ และพร้อมจะดำเนินการไปสู่เป้าหมายนั้น ๆ

แนวคิด

การที่บุคคลมีความเชื่อว่าตนสามารถควบคุมปริมาณของผลตอบแทนที่จะได้รับจากการกระทำของตนได้ บุคคลจะมีความมุ่งมั่นและเพียรพยายามที่จะทำงานให้ประสบผลสำเร็จ เพื่อที่ตนจะได้รับผลตอบแทนตามที่ตนต้องการ

ระยะเวลา

ประมาณ 50 นาที

สื่อและอุปกรณ์

1. อุปกรณ์การวาดเขียน
2. แบบฝึกหัดก่อนและหลัง เรื่อง คุณลักษณะบุคลิกภาพที่เหมาะสม

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

1. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง คุณลักษณะบุคลิกภาพที่เหมาะสม

เหมาะสม

2. ให้นักเรียนบอกคุณลักษณะบุคลิกภาพที่นักเรียนอยากจะมี เช่น ความหวังใ ความจริงใจ ความขยัน ความมีน้ำใจ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความประหยัด ความเอื้ออาทร ความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อผู้อื่น อาจให้รวมไปถึงอาชีพการงานในอนาคต และวิธีที่จะก้าวไปสู่ความสำเร็จหลังจากได้รายการคุณลักษณะบุคลิกภาพในขั้นต้น

ขั้นดำเนินการ

3. ครูช่วยกันยกตัวอย่างมา 3 ถึง 4 ตัวอย่าง ที่สามารถแสดงออกได้ถึงคุณลักษณะ และบุคลิกภาพเหล่านั้น ซึ่งตัวอย่างดังกล่าวอาจเป็นสิ่งที่นักเรียนเคยได้พบเห็นผู้อื่นปฏิบัติอยู่ หรือจะเป็นสิ่งที่นักเรียนเคยปฏิบัติมาแล้วก็ได้

4. ให้นักเรียนแต่ละคนเลือกคุณลักษณะจากที่ได้ร่วมกันระดมความคิดไว้มาสัก 3 อย่าง พร้อมแสดงรายละเอียดด้วยว่า นักเรียนจะทำคุณลักษณะบุคลิกภาพนั้นให้สำเร็จได้ด้วยวิธีใด อาจจะวาดรูปตนเองในลักษณะที่พวกเขาอยากจะเป็น และทำโปสเตอร์ขนาดเล็กแล้วนำไปติดไว้ที่บ้านเพื่อได้อ่านเตือนใจทุก ๆ วัน

ขั้นสรุปและนำไปใช้

5. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง คุณลักษณะบุคลิกภาพที่เหมาะสม
6. ครูสรุปคุณลักษณะบุคลิกภาพที่เพื่อน ๆ นำมาเสนอ ว่ามีลักษณะคืออะไร ก่อให้เกิดประโยชน์ในชีวิตของตัวนักเรียนอย่างไร

การวัดและประเมินผล

1. ตรวจผลงานภาพวาด
2. จากการตอบคำถาม เรื่อง คุณลักษณะบุคลิกภาพที่เหมาะสม
2. สังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่มและรายบุคคล

แบบฝึกหัด เรื่อง คุณลักษณะบุคลิกภาพที่เหมาะสม คำชี้แจง ให้นักเรียน X ทับข้อที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน	
1. บุคลิกภาพในข้อใดทำให้เราอยู่ในสังคมได้ ก. การเสียสละ ข. การให้อภัย ค. การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ง. ถูกต้องทุกข้อ	6. น้อยเป็นเด็กยากจนแต่ตั้งใจเรียนจนจบ น้อย ยึดคุณธรรมข้อใด ก. ความรับผิดชอบ ข. ความมีสติ ค. ความอดกลั้น ง. ความซื่อสัตย์
2. ใครมีความเสียสละเพื่อสังคม ก. ดำ ไปสมัครเป็นตำรวจ ข. แดง ชอบไปดูภาพยนตร์ ค. ขาว นำสินค้าไปขายชายแดน ง. เขียว บริจาคโลหิตให้สภากาชาด	7. ข้อใดแสดงถึงความสามัคคี ก. นักเรียนช่วยกันตอบคำถาม ข. นักเรียนช่วยกันทำความสะอาดห้องเรียน ค. นักเรียนช่วยกันลอกการบ้าน ง. นักเรียนช่วยกันส่งการบ้าน
3. ถ้าโรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมปลูกต้นไม้ในวันหยุดนักเรียนควรทำอย่างไร ก. นำต้นไม้มาให้ ข. มาช่วยทำอาหารเลี้ยง ค. ปฏิบัติตนตามสบาย ง. ช่วยกันปลูกและรักษาต้นไม้	8. พลอยมีหน้าที่จัดห้องเรียนในทุกวันพุธ และ พลอยก็มาเข้าทุกวัน แสดงว่าพลอยเป็นคนเช่นไร ก. ไม่เสียเวลา ข. เห็นแก่ตัว ค. มีความรับผิดชอบ ง. เกียจคร้าน
4. ถ้าน้ำท่วมบ้านของเพื่อนนักเรียนควรทำ อย่างไร ก. เยาะเย้ย ข. แสดงความเสียใจ ค. แสดงความดีใจ ง. นำเสื้อผ้าเครื่องใช้มาแบ่งให้เพื่อน	9. การกระทำข้อใดแสดงถึงความสามัคคีมากที่สุด ก. มีความอดทน ข. มีความเสียสละ ค. มีความกลมเกลียว ง. ความมีระเบียบวินัย
5. การรักษาระเบียบวินัยในการบริโภคคือ ก. เดินรับประทานอาหาร ข. รับประทานอาหารออกนอกงาน ค. ชื้อผลไม้ดองมารับประทาน ง. รับประทานอาหารที่ถูกล้างและสุกดีลักษณะ	10. ผลของการมีบุคลิกภาพที่เหมาะสมคือข้อใด ก. มีอาหารกลางวันทาน ข.

ชุดข้อสนทนเพื่อพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะ (กลุ่มควบคุม)

ครั้งที่ 5

ชื่อกิจกรรม “ความมีน้ำใจ”

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเพื่อส่วนรวม
2. เพื่อให้นักเรียนมีความเต็มใจที่จะรับอาสาทำบางสิ่งบางอย่างเพื่อส่วนรวม

แนวคิด

การดูแลสุขภาพและการประหยัดของส่วนรวมเป็นสิ่งที่ต้องปลูกฝังจิตสำนึกให้คนรู้สึกเสียสละ ร่วมแรงร่วมใจ มีความร่วมมือในการทำประโยชน์แก่ส่วนรวม เป็นการสร้างคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งเป็นเรื่องที่เกิดจากภายในจิตใจ

ระยะเวลา

ประมาณ 50 นาที

สื่อและอุปกรณ์

1. แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง ความมีน้ำใจ
2. ใบความรู้ เรื่อง ความมีน้ำใจ

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

1. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง ความมีน้ำใจ

ขั้นดำเนินการ

2. ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่อง ความมีน้ำใจ
3. ครูสนทนาถึงความหมายของความมีน้ำใจต่อเพื่อน ๆ ที่นักเรียนปฏิบัติตามทุกวัน ว่าปฏิบัติอย่างไร และหากนักเรียนต้องทำงานกลุ่มร่วมกันและไม่มีการแบ่งปันซึ่งกันและกันเลย นักเรียนคิดว่างานนั้นจะสำเร็จลุล่วงไปได้เพียงใด

ขั้นสรุปและนำไปใช้

4. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง ความมีน้ำใจ
5. ครูสรุปและอภิปรายถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการทำกิจกรรม การมีน้ำใจต่อเพื่อน ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน และในชีวิตประจำวัน

การวัดและประเมินผล

1. จากการตอบคำถาม เรื่อง ความมีน้ำใจ
2. สังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่มและรายบุคคล

ใบความรู้ เรื่อง ความมีน้ำใจ

ความมีน้ำใจ หมายถึง การแสดงออกด้วยใจจริงถึงความเอื้อเฟื้อ ไม่เห็นแก่ตัว โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว ให้ความช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ โดยช่วยในทางที่ถูกต้อง และกระทำตามความสามารถที่ตนมีอยู่ และรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา ตลอดทั้งรู้จักเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

การเอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีน้ำใจหรือการช่วยเหลือ ตามกำลังความสามารถจะช่วยให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ อันจะทำให้ผู้ให้และผู้รับมีความสุข และเป็นการส่งเสริมความสงบสุขในสังคม

องค์ประกอบของความมีน้ำใจ

น้ำใจอันดีงามประกอบด้วย

1. กล่าวยกย่องให้เกียรติและนับถือซึ่งกันและกันอย่างจริงจัง
2. การช่วยเหลือแบ่งปันร่วมมือซึ่งกันและกันอย่างจริงจัง
3. การเข้าใจที่จะใช้ปัญญา ในการร่วมมือช่วยเหลือกันแก้ไขปัญหาทั้งปวง ไม่ใช่ความ

โกรธ ความโลภและความหลงผิดเข้าปฏิบัติต่อกัน

คุณสมบัติของผู้มีน้ำใจ

1. มีความกล้าหาญ เสียสละ
2. มีจิตใจหนักแน่น ควบคุมอารมณ์ตนเอง และให้อภัย
3. ละอายเกรงกลัวต่อการทำชั่ว มีใจเป็นกลาง
4. ซื่อสัตย์ สุจริต ประพฤติชอบและจริงใจ
5. มีความเมตตา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น
6. ขยันหมั่นเพียร มีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ

แบบฝึกหัด เรื่อง ความมีน้ำใจ	
คำชี้แจง ให้นักเรียน X ทับข้อที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน	
<p>1. ถ้าเพื่อนในห้องเรียน บ้านถูกไฟไหม้ นักเรียนควรทำอย่างไร</p> <p>ก. เยาะเย้ย</p> <p>ข. แสดงความมีน้ำใจ</p> <p>ค. แสดงความเสียใจ</p> <p>ง. บริจาคเสื้อผ้าให้เพื่อน</p>	<p>6. สมศรีแบ่งอาหารและขนมให้เพื่อนแสดงว่าสมศรี</p> <p>เป็นคนอย่างไร</p> <p>ก. ไม่เห็นแก่ตัว</p> <p>ข. ความมีน้ำใจ</p> <p>ค. ความร่วมมือ ง. มีความเมตตา</p>
<p>2. นักเรียนที่มีน้ำใจต่อเพื่อนมีคุณธรรมข้อใด</p> <p>ก. ความอดทน</p> <p>ข. ความเสียสละ</p> <p>ค. ความเมตตากรุณา ง. ความมีน้ำใจเป็นธรรม</p>	<p>7. ถ้าทุกคนมีน้ำใจต่อกันโลกนี้จะเป็นอย่างไร</p> <p>ก. ไม่มีความทุกข์</p> <p>ข. สัมผัสเป็นสุข</p> <p>ค. ฐานะเท่าเทียมกัน ง. ทุกคนยิ้มแย้มแจ่มใส</p>
<p>3. ถ้านักเรียนเห็นเพื่อนกำลังทำความสะอาดห้องเรียน นักเรียนจะมีความคิดอย่างไร</p> <p>ก. เขาเป็นคนดี</p> <p>ข. เพื่อนในห้องนี้แย่มาก ๆ</p> <p>ค. บอกให้เพื่อนทำเร็ว ๆ</p> <p>ง. ช่วยเพื่อนทำความสะอาดห้องดีกว่า</p>	<p>8. นักเรียนสามารถแสดงความมีน้ำใจกับเพื่อนได้อย่างไร จึงจะเหมาะกับวัยของนักเรียน</p> <p>ก. จ้างรถพาคนเจ็บไปโรงพยาบาล</p> <p>ข. บริจาคเลือดให้สภากาชาด</p> <p>ค. ซื้อข้าวสารมาแจกคนในหมู่บ้าน</p> <p>ง. ออกเงินช่วยเด็กขาดแคลนตามกำลังทรัพย์</p>
<p>4. ถ้าห้องเรียนนักเรียนมีน้ำใจต่อกันห้องเรียนเราจะเป็นอย่างไ</p> <p>ก. มีความสับสนวุ่นวาย</p> <p>ข. จะมีแต่ความเป็นกันเอง</p> <p>ค. จะมีแต่ความน่าอยู่ขึ้น</p> <p>ง. มีอิสระเสรีที่ทุกคนชื่นชอบ</p>	<p>9. ถ้าโรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมปลูกต้นไม้ในวันแม่แห่งชาติ นักเรียนควรทำอย่างไร</p> <p>ก. นำต้นไม้มาให้</p> <p>ข. ช่วยกันปลูกและรักษา</p> <p>ค. มาช่วยทำอาหารเลี้ยง</p> <p>ง. เอาอบเสียบมาจากบ้าน</p>
<p>5. การมีน้ำใจต่อกันต้องอาศัยสิ่งใดเป็นสำคัญ</p> <p>ก. ช่วยเหลือตามเพื่อน ๆ</p> <p>ข. ช่วยเหลือเพราะครูบอก</p> <p>ค. ช่วยเหลือเพราะอยากเป็นคนดี</p> <p>ง. ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ</p>	<p>10. นักเรียนมีเหตุผลใดในการจูงคนชราข้ามถนน</p> <p>ก. ใคร ๆ ก็ชมเชยเราแน่</p> <p>ข. เพื่อน ๆ คงทำเช่นเรา</p> <p>ค. อยากให้ทุกคนมีน้ำใจต่อกัน</p> <p>ง. ดีใจที่ได้ช่วยเหลือผู้ที่ควรช่วยเหลือ</p>

เฉลย เรื่องความมีน้ำใจ ๑.ง ๒.ง ๓.ง ๔.ค ๕.ง ๖.ข ๗.ข ๘.ง ๙.ข ๑๐.ค

ชุดข้อสนทนาเพื่อพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะ (กลุ่มควบคุม)

ครั้งที่ 6

ชื่อกิจกรรม

“สามัคคีคือพลัง”

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเสริมสร้างลักษณะนิสัยการทำงานเป็นทีม (Teamwork)
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับกลุ่มกับเพื่อนอย่างแข็งขัน เกิดการให้ความร่วมมือ (Cooperation) ทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

แนวคิด

การปลูกฝังให้บุคคลทำตามหน้าที่อย่างเต็มใจเป็นสิ่งจำเป็นในการสร้างจิตสำนึกสาธารณะ และการอยู่ร่วมกัน ทำงานด้วยกัน ควรมีความสามัคคี ทำงานกันเป็นทีม

ระยะเวลา

ประมาณ 50 นาที

สื่อและอุปกรณ์

1. ใบความรู้ เรื่อง สามัคคี
2. แบบฝึกหัดก่อนและหลังทำกิจกรรม เรื่อง ความสามัคคี

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

1. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด เรื่องความสามัคคี

ขั้นดำเนินการ

2. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 10 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน ร่วมกันศึกษาใบความรู้ เรื่อง ความสามัคคี และอภิปรายตอบคำถาม

3. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด เรื่อง ความสามัคคี

ขั้นสรุปและนำไปใช้

4. ครูสรุปประโยชน์ของการมีความสามัคคี และโทษของการขาดความสามัคคี

การวัดและประเมินผล

1. จากการตอบคำถาม เรื่อง ความสามัคคี
2. ตรวจสอบจากใบงาน เรื่อง ฝึ้น้อยสามัคคี
3. สังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่มและรายบุคคล

นิทาน เรื่อง ผีน้อยสามัคคี

ในป่านั้น เป็นที่รู้จักกันว่าราชสีห์ตั้งตนเป็นใหญ่ สัตว์ทุกตัวต่างรู้จักกันดี และเกรงกลัวอำนาจของราชสีห์ไปทั่วทั้งป่า

วันหนึ่งขณะที่ราชสีห์กำลังออกล่าสัตว์เพื่อมาเป็นอาหาร เห็นฝูงผีบินผ่านมา จึงพูดเยาะเย้ยและแสดงอำนาจข่มขู่ “โอ้..เอ๋ย ผีน้อยผู้นำสงสาร ตัวเล็กนิดเดียวแค่นี้แล้วจะบินไปหาอะไรกินได้ จะไปต่อสู้อะไรกับใครเขางงไม่ได้เพราะตัวเล็กนิดเดียว คุณตัวขี้สอเป็นผู้ยิ่งใหญ่ในป่าใครเห็นข้าก็ต้องหลบ ต้องซ่อน ด้วยกลัวอำนาจของข้าทั้งนั้น ฮ่า ฮ่า ฮ่า” ผีได้แต่เหนื่อยใจและเสียใจ พวกมันบินหนีไปอย่างรวดเร็ว ราชสีห์จึงตะโกนตามหลังไปว่า “ข้าแค่ผู้นิดเดียวก็กลัวแล้ว พวกขี้เขลาค ตาขาว

ต่อมาราชสีห์ออกหาอาหาร ได้พบฝูงผีอีกครั้ง จึงพูดจาเยาะเย้ยเหมือนคราวที่แล้ว คราวนี้ฝูงผีรู้สึกไม่พอใจจึงได้ตอบกลับไปบ้าง “เจ้านะตัวใหญ่ แต่ไม่มีพิษสงอะไรให้พวกเรากลัว อย่าอวดแบ่งไปเลย”

ราชสีห์รู้สึกโมโหมาก จึงทำทนายผีให้มาต่อสู้กัน “แน่จริงมาสู้กันดีกว่า เจ้าจะรู้ว่าข้ามีฤทธิ์เดชขนาดไหน หรือว่าพวกเจ้ากลัวจึงไม่กล้ามาสู้กับข้า”

ผีได้ยื่นจึงปรึกษากัน และรวมพลังเพื่อต่อสู้กับราชสีห์ “ท่านแน่ใจแล้วหรือ ราชสีห์ผู้ยิ่งใหญ่ ที่จะสู้กับพวกเรา ผีตัวเล็ก ๆ ถ้าท่านคิดอย่างนั้น เราก็พร้อมจะสู้” ผีฝูงพูด

“เข้ามาเลย ชักช้าอย่าทำอะไร” แล้วผีฝูงก็กรูกันเข้าไปต่ออยู่ลูกตา ใบหู จมูก และทั่วทั้งตัว ราชสีห์ ทำให้ราชสีห์เจ็บปวดไปหมดทั้งตัว ราชสีห์ก็ทนพิษบาดแผลไม่ไหวตายไปในที่สุด

คำชี้แจง อ่านเรื่องและตอบคำถาม

1. ผีน้อยพูดตอบราชสีห์อย่างไร

ตอบ.....

2. ผีน้อยมีวิธีการอย่างไรที่จะตอบโต้ราชสีห์

ตอบ.....

3. ทำไมราชสีห์จึงทำทนายผีน้อยให้มาต่อสู้กัน

ตอบ.....

4. ผีน้อยคิดวิธีโต้ตอบราชสีห์อย่างไร

ตอบ.....

5. นักเรียนคิดว่าการกระทำของผีน้อยสามารถเอาชนะราชสีห์ได้เพราะเหตุใด

ตอบ.....

แบบฝึกหัดเรื่อง ความสามัคคี	
ชื่อ..... ชั้น ป.2 ห้อง..... เลขที่.....	
คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย x ทับตัวอักษรที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน	
1. สัตว์ชนิดใดที่เป็นตัวอย่างของความสามัคคี ก. ผีเสื้อ ข. หนู ค. แมว ง. นกพิราบ	6. การกระทำใดแสดงถึงความสามัคคี ก. นำสิ่งของไปบริจาค ข. นำเงินไปมอบมูลนิธิเด็ก ค. นำสิ่งของไปให้คนยากจน ง. ช่วยกันสร้างสะพานข้ามหมู่บ้าน
2. ผีเสื้อตัวเล็ก ๆ แต่สามารถสร้างรังได้ใหญ่โต เพราะมีคุณธรรมข้อใด ก. อธิปไตย 4 ข. ความรับผิดชอบ ค. ความสามัคคี ง. ความเอาใจใส่ในการทำงาน	7. ข้อความใดตรงกับความสามัคคี ก. เห็นครกขึ้นภูเขา ข. น้ำขึ้นให้รีบตัก ค. ร่วมแรงร่วมใจ ง. ฝนทั่งให้เป็นเข็ม
3. ประเทศไทยจะเป็นเอกราชได้เพราะข้อใด ก. ความเมตตา ข. ความรับผิดชอบ ค. ความสามัคคี ง. ความเห็นแก่ตัว	8. การเล่นเกมกีฬาอะไรที่ต้องอาศัยความสามัคคี ก. วอลเลย์บอล ข. ฟุตบอล ค. ยิมนาสติก ง. ยิงธนู
4. การร่วมแรงร่วมใจกันเอาชนะอุปสรรคได้ ต้องอาศัยสิ่งใด ก. การศึกษา ข. ความขยัน ค. ความอดทน ง. ความสามัคคี	9. การกระทำข้อใดแสดงถึงความสามัคคี ก. ท่องสูตรคูณ ข. ช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน ค. เก็บเศษกระดาษ ง. นักเรียนทุกคนช่วยกันทำความสะอาดห้อง
5. ข้อใดเป็นประโยชน์ของความสามัคคี ก. ทำงานรวดเร็ว ข. ทำงานให้สำเร็จได้ ค. ทำงานให้เห็นนอกเห็นใจกัน ง. ทำให้เกิดการโต้แย้ง	10. ความสามัคคีจะก่อให้เกิดผลอย่างไร ก. ความอดทน ข. ความเสียสละ ค. ความเห็นอกเห็นใจ ง. ความรักใคร่กลมเกลียว

ชุดข้อสนทนาเพื่อพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะ (กลุ่มควบคุม)

ครั้งที่ 7

ชื่อกิจกรรม

ปัญหาของเรา ...

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนเกิดสามัญสำนึก (Common Sense) มีการตื่นตัว (Alertness) ต่อเหตุการณ์ปัญหารอบ ๆ ตัว และพร้อมจะแสดงความรับผิดชอบ (Responsibility) โดยการปฏิบัติหน้าที่ของตนเองให้ดีและสมบูรณ์ที่สุด พร้อมทั้งจะปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

แนวคิด

งานที่ได้รับมอบหมายให้ทำ ไม่ว่าจะป็นงานกลุ่มหรืองานรายบุคคล นักเรียนจะต้องถือเป็นภารกิจสำคัญที่ต้องทำให้เสร็จ ทันเวลาที่กำหนด และให้ความร่วมมือหรือมีส่วนร่วมในการทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย และต้องรีบดำเนินการไม่ควรผัดวันประกันพรุ่ง เพราะไม่เช่นนั้นจะทำให้ทั้งตนเองและสมาชิกในกลุ่มเดือดร้อน และจะเปลี่ยนเป็นนิสัยที่ไม่เหมาะสม

ระยะเวลา

ประมาณ 50 นาที

สื่อและอุปกรณ์

1. ใบงาน เรื่อง แบบสำรวจสภาพแวดล้อมในโรงเรียน
2. ใบงาน เรื่อง แบบบันทึกการปฏิบัติงาน เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อความสะอาด

บริเวณโรงเรียน

3. ใบความรู้ เรื่อง ความรับผิดชอบต่อ

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

1. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด เรื่อง ความรับผิดชอบต่อ
2. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม 5 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน

ขั้นดำเนินการ

3. ครูกำหนดสถานที่ต่าง ๆ ในโรงเรียน คือ ร้านขนม สนามเด็กเล่น 1 สนามเด็กเล่น 2 ตานวงกลม หน้าร้านสหกรณ์ ให้แต่ละกลุ่มไปสำรวจหนึ่งสถานที่ โดยไม่ซ้ำกัน ให้ดูด้านความสะอาด ความสวยงาม โดยให้ไปสำรวจและบันทึกลงในใบงานให้แต่ละกลุ่มช่วยกันคิด และเสนอว่าทำอย่างไรให้บริเวณที่นักเรียนไปสำรวจมาจะสะอาดเรียบร้อย

4. นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่อง ความรับผิดชอบ และทำแบบฝึกหัด เรื่องความ
รับผิดชอบ

ขั้นสรุปและนำไปใช้

5. ครูสรุปแนวทางปฏิบัติงานของนักเรียน วิเคราะห์เพื่อปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น และประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรมนี้

การวัดและประเมินผล

1. จากการตอบคำถาม เรื่อง ความรับผิดชอบ
2. ตรวจสอบจากใบงาน แบบสำรวจสภาพแวดล้อมในโรงเรียน
3. ตรวจสอบจากใบงาน แบบบันทึกการปฏิบัติงานการรับผิดชอบต่อความสะอาดบริเวณโรงเรียน

4. สังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่มและรายบุคคล

<p>ใบงาน</p> <p>แบบสำรวจสภาพแวดล้อมในโรงเรียน</p> <p>กลุ่มที่..... ชั้น ป. 2 ห้อง..... สถานที่สำรวจ</p> <p>.....</p> <p>สภาพที่เห็น</p> <p>1.ความสะอาด</p> <p>.....</p> <p>2.ความสวยงาม</p> <p>.....</p>

ใบงาน

แบบบันทึกการปฏิบัติงานการรับผิดชอบความสะอาดบริเวณโรงเรียน

กลุ่มที่..... ชั้น ป. 2 ห้อง..... วันที่.....

บริเวณที่รับผิดชอบ

.....

งานที่ได้ปฏิบัติ

.....

.....

ผลที่ได้รับ

.....

.....

ใบความรู้

ความรับผิดชอบ

ความรับผิดชอบ หมายถึง ความรู้สึกสำนึกในใจ เมื่อทำอะไรหรือมีหน้าที่อะไร แล้วจะต้องทำให้เสร็จสิ้นและได้ผลดี และจะต้องรับผิดชอบที่เกิดขึ้นทั้งผิดและชอบ ไม่ได้รับแต่ความชอบอย่างเดียว แล้วโยนความผิดให้เพื่อนหรือผู้อื่น ผู้ปฏิบัติหน้าที่โดยสมบูรณ์เรียกว่า เป็นผู้มีความรับผิดชอบ

ความรับผิดชอบ มี 2 อย่าง คือ

1. ความรับผิดชอบต่อตนเอง หมายถึง หน้าที่ ที่จะต้องปฏิบัติต่อตนเอง เช่น

1.1 ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน

1.2 เอาใจใส่ต่อสุขภาพอนามัยของตนเอง

1.3 ประพฤติตนเป็นคนดีมีระเบียบวินัยและมีคุณธรรม

1.4 ดูแลรักษาเครื่องใช้ส่วนตัวให้เป็นระเบียบเรียบร้อยและอยู่ในสภาพที่ดี

2. ความรับผิดชอบต่อสังคม ทุกคนเป็นส่วนหนึ่งของสังคมเริ่มตั้งแต่ครอบครัว ในห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน ที่จะต้องรักประเทศชาติ เรามีหน้าที่รับผิดชอบที่จะต้องปฏิบัติต่อผู้อื่นที่อยู่ร่วมในสังคมเดียวกัน เพื่อความสงบสุข ความเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงของสังคม

สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์ หนังสือเรียนสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 2

พ.ศ. 2547 หน้า 87

แบบฝึกหัด เรื่อง ความรับผิดชอบ	
คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย x ทับตัวอักษรที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน	
<p>1. ข้อใดแสดงถึงความ ไม่ รับผิดชอบต่อตนเอง</p> <p>ก. จูน กลับบ้านเย็นเพราะซ้อมกีฬา</p> <p>ข. เจน ไม่ทำเลขเพราะทำไม่ได้</p> <p>ค. จอย ไม่มาโรงเรียนเพราะไม่สบาย</p> <p>ง. โจ มาโรงเรียนสายเพราะรถติด</p>	<p>6. นักเรียนตื่นนอนสายแสดงว่าเป็นคนอย่างไร</p> <p>ก. ไม่รับผิดชอบต่อตนเอง</p> <p>ข. ไม่รับผิดชอบต่อสังคม</p> <p>ค. ไม่รับผิดชอบต่อโรงเรียน</p> <p>ง. ไม่รับผิดชอบต่อครอบครัว</p>
<p>2. ข้อใดถือเป็นความรับผิดชอบต่อสังคม</p> <p>ก. นิด ตื่นนอนตีห้าทุกวัน</p> <p>ข. น้อย ไม่เคยมาโรงเรียนสาย</p> <p>ค. นุช ทำการบ้านด้วยตนเอง</p> <p>ง. เนย ช่วยทำความสะอาดวัด</p>	<p>7. การรักษาสภาพแวดล้อมของโรงเรียนให้สวยงามเป็นหน้าที่ของใคร</p> <p>ก. ครูทุกคน ข. นักเรียนทุกคน</p> <p>ค. ภารโรง ง. ทุกคนในโรงเรียน</p>
<p>3. เมื่อนักเรียนเห็นเพื่อนเก็บขยะในโรงเรียน ทั้งถึงขยะนักเรียนควรทำอย่างไร</p> <p>ก. นั่งดูเฉย ๆ</p> <p>ข. ทำเป็นมองไม่เห็น</p> <p>ค. บอกให้เขาไปเก็บที่อื่น</p> <p>ง. ช่วยเพื่อนเก็บขยะไปทิ้ง</p>	<p>8. การปฏิบัติข้อใดเป็นการแสดงความรับผิดชอบต่อโรงเรียน</p> <p>ก. มาโรงเรียนทุกวัน</p> <p>ข. ทิ้งเศษกระดาษในถังขยะ</p> <p>ค. ใช้ห้องน้ำแล้วไม่ลาดน้ำ</p> <p>ง. รับประทานอาหารหกเลอะเทอะ</p>
<p>4. ข้อใดเป็นการกระทำที่ขาดความรับผิดชอบต่อโรงเรียน</p> <p>ก. เตะลูกบอลในสนามบอล</p> <p>ข. ช่วยปลูกต้นไม้ที่สวนหย่อม</p> <p>ค. เด็ดดอกไม้ที่ปลูกไว้ริมรั้วโรงเรียน</p> <p>ง. ช่วยทำความสะอาดห้องน้ำโรงเรียน</p>	<p>9. เมื่อนักเรียนพบสนามเด็กเล่นชำรุดนักเรียนควรทำอย่างไร</p> <p>ก. ทำเฉย ๆ</p> <p>ข. หาตัวคนทำ</p> <p>ค. ไปบอกครู</p> <p>ง. ห้ามเพื่อนไม่ให้เล่น</p>

<p>5. นักเรียนคิดว่าเราควรรับผิดชอบงานโรงเรียนหรือไม่</p> <p>ก. ควร เพราะโรงเรียนเป็นของเราทุกคน</p> <p>ข. ควร เพราะเป็นหน้าที่ ๆ ต้องทำ</p> <p>ค. ไม่ควร เพราะเป็นหน้าที่ของภารโรง</p> <p>ง. ไม่ควร เพราะไม่มีเวลาทำ</p>	<p>10. สุธีมีหน้าที่ดูแลรดน้ำต้นไม้บริเวณโรงเรียน แต่เขาไม่เคยทำ แสดงว่าเขาเป็นคนอย่างไร</p> <p>ก. เกียจคร้าน</p> <p>ข. เห็นแก่ตัว</p> <p>ค. ไม่เสียสละ</p> <p>ง. ไม่รับผิดชอบ</p>
---	--

เฉลย ๑.ข ๒.ง ๓.ง ๔.ก ๕.ก ๖.ก ๗.ง ๘.ข ๙.ค ๑๐.ง

ชุดข้อสนทนาเพื่อพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะ (กลุ่มควบคุม)

ครั้งที่ 8

ชื่อกิจกรรม   ฉันทเคย ... แต่ตอนนี้ฉันท...

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ นักเรียนมีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ต่อนิสัยและความเชื่อต่าง ๆ และยอมรับให้เกียรติในควมมีคุณค่าของตนเองและบุคคลอื่น ยอมรับผลการกระทำของตนเองไม่ว่าจะเป็นผลดีหรือไม่ดี ไม่ปัดความผิดไปให้ผู้อื่น และพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไข

แนวคิด

การปลูกฝังให้บุคคลเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่นย่อมสามารถสร้างนิสัยรักตนเองและรักผู้อื่น นำไปสู่การรักส่วนรวมมากขึ้น และเมื่อบุคคลรักการทำงาน เกิดความรู้สึกรักอยากทำงานด้วยความเต็มใจ โดยไม่รู้สึกรำคาญบังคับ

ระยะเวลา

ประมาณ 50 นาที

สื่อและอุปกรณ์

1. ใบความรู้ เรื่อง การพัฒนาตนเองด้านความซื่อสัตย์
2. ใบงานสถานการณ์สมมติ เรื่อง ใครกันแน่ที่ซื่อสัตย์
3. แบบฝึกหัดก่อนและหลังทำกิจกรรม เรื่อง ความซื่อสัตย์

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

1. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด เรื่อง ความซื่อสัตย์

ขั้นดำเนินการ

2. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 10 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน ร่วมกันศึกษาใบความรู้ เรื่อง การพัฒนาตนเองด้านความซื่อสัตย์ และตอบคำถาม

4. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด เรื่อง ความซื่อสัตย์

ขั้นสรุปและนำไปใช้

5. ครูสรุปลักษณะที่แสดงถึงความซื่อสัตย์ ประโยชน์ของการมีความซื่อสัตย์และโทษของการขาดความซื่อสัตย์

การวัดและประเมินผล

1. จากการตอบคำถาม เรื่อง ความซื่อสัตย์
2. ตรวจสอบผลจากใบงาน สถานการณ์สมมติ เรื่อง ใครกันแน่ที่ซื่อสัตย์
3. สังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่มและรายบุคคล

ใบความรู้

เรื่อง การพัฒนาตนเองด้านความซื่อสัตย์

ขอบข่ายลักษณะนิสัยด้าน ความซื่อสัตย์ สามารถแบ่งออกเป็นความซื่อสัตย์ทางกาย ความซื่อสัตย์ทางวาจา และความซื่อสัตย์ทางใจ ซึ่งกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ได้จำแนกความซื่อสัตย์ไว้ดังนี้

1. ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง คือ ความรู้สึกรับผิดชอบชั่วดีและความละเอียดเกรงกลัวต่อการกระทำผิด การไม่พูดปด หลอกลวง การไม่คิดโลภในของผู้อื่น ไม่คล้อยตามพวกที่ลากหรือชักจูงไปในทางเลื่อมเสีย มั่นคงต่อการทำความดีของตน ไม่คดโกง มีความตั้งใจทำงาน ประพฤติตรงตามคำพูดและตรงตามที่คิด เป็นต้น

2. ความซื่อสัตย์ต่อบุคคลอื่น คือ ความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่นต่อมิตรต่อหัวหน้างานต่อผู้มีพระคุณ มีลักษณะสำคัญ คือ ความจริงใจต่อผู้อื่น ไม่ชักชวนผู้อื่นไปในทางเลื่อมเสีย ไม่สอพลอเพื่อหาประโยชน์ส่วนตัว เตือนสติแนะนำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ ยินดีในความสำคัญของผู้อื่น ไม่คิดริษยา กลั่นแกล้งไม่ถือเอาของผู้อื่นมาเป็นของตน โดยการลักขโมย น้อโกง ไม่ละเมิดของรักของผู้อื่น ขอมรับผิดหากตนเป็นผู้ทำผิดต่อผู้อื่น ไม่ผิดนัด รู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่น ไม่หยิบของใช้ของผู้อื่นไปโดยไม่ได้รับอนุญาต มีความประพฤติที่ดีทั้งต่อหน้าและลับหลัง

ความซื่อสัตย์ คือ การประพฤติชอบและจริงใจ ประพฤติปฏิบัติตามข้อตกลง กติกา หรือสัญญาที่ให้ไว้กับตนเองและผู้อื่น และพูดแต่ความจริง ไม่พูดปด ไม่คดโกง ไม่หลอกลวง และไม่เอาของผู้อื่นมาเป็นของตน

ใบงาน

เรื่อง ใครกันแน่ที่ซื่อสัตย์

ชื่อ.....เลขที่..... ชั้น ป. 2 ห้อง.....

สถานการณ์ที่ 1

ต้น อายุ 8 ปี วันหนึ่งคุณแม่ใช้ให้ต้นไปชื้อน้ำตาลที่ร้านปากซอย ราคาน้ำตาล 13 บาท ต้นให้เงินคนขายไป 20 บาท คนขายซึ่งแก่มาก ก็ทอนมาให้เป็นเหรียญ สิบบาท 1 เหรียญ และเหรียญบาท อีก 6 เหรียญ ด้วยความเข้าใจผิดว่าเป็นเหรียญ 1 บาท ต้น กำเหรียญนั้นไว้แน่นตั้งใจว่าจะเอาเงินนั้นไปซื้อหนังสือการ์ตูนอ่านเล่น พอคุณแม่ทราบเรื่องก็บอกให้ต้นเอาเงินไปคืนเจ้าของร้านเสีย ต้นตัดสินใจไม่ได้เพราะถ้าเอาไปคืนตนก็ไม่มีเงินซื้อหนังสือการ์ตูน แต่ถ้าไม่เอาไปคืนคุณแม่ก็อาจจะทำโทษก็ได้

คำถาม หากนักเรียนเป็นต้น นักเรียนจะอย่างไรดี

ตอบ

.....
 .....

สถานการณ์ที่ 2

น้ำมาถึงโรงเรียนหลังเคารพธงชาติเกือบทุกวัน เพราะการจราจรติดขัด ทั้งที่น้ำพยายามออกจากบ้านเช้าทุกวัน ทางฝ่ายปกครองต้องบันทึกการมาสายของน้ำไว้เป็นข้อมูล สำหรับพิจารณาการมาสายของน้ำ ซึ่งตามระเบียบของโรงเรียนห้ามใครมาสายเกิน 10 ครั้ง ฝ่ายปกครองถามน้ำว่า มาสายครั้งที่เท่าไรแล้ว น้ำควรตอบว่าอย่างไร เพราะน้ำหวังจะได้รับทุนการศึกษาของโรงเรียน

คำถาม หากนักเรียนเป็นน้ำ นักเรียนจะตอบคุณครูฝ่ายปกครองว่าอย่างไร

ตอบ

.....
 .....

ชุดข้อสนทนเพื่อพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะ (กลุ่มควบคุม)

ครั้งที่ 9

ชื่อกิจกรรม “ ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ”

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ นักเรียนมีจิตสาธารณะในด้านการดูแลรักษา การใช้อย่างประหยัด ไม่ทำให้เกิดการชำรุดเสียหาย

2. เพื่อให้ นักเรียนรู้จักแบ่งปันอุปกรณ์ การใช้สิ่งของต่าง ๆ แก่ผู้อื่น

แนวคิด

การปลูกฝังจิตใจให้บุคคลรู้จักใช้ของส่วนรวมอย่างประหยัด ไม่ยึดครองเป็นของตนเอง สามารถแบ่งปันให้บุคคลอื่น เป็นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งเป็นเรื่องที่เกิดจากภายใน “จิตสาธารณะ” และจะพัฒนาเป็นพฤติกรรมที่เหมาะสมในอนาคต

ระยะเวลา

ประมาณ 50 นาที

สื่ออุปกรณ์

1. สิ่งต่าง ๆ ที่นำไปซ่อนได้

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

1. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 10 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน

ขั้นดำเนินการ

2. ครูชี้แจงกติกาให้นักเรียนฟัง คือ ให้นักเรียนนำของที่ตนเองมีอยู่คนละ 1 ชิ้นไปซ่อนไว้ แล้วฟังสัญญาณให้ดี ห้ามพูดให้ใช้ภาษาใบ้ท่าทางต่าง ๆ แล้วให้นักเรียนในกลุ่มจับมือให้แน่น อย่าให้หลุดไปหาของให้ครบทุกคนในกลุ่ม แล้วนำมารวมไว้ กลุ่มไหนเสร็จก่อนไม่ผิดกติกา กลุ่มนั้นชนะ กลุ่มไหนช้า แล้วผิดกติกาปรับแพ้จะถูกกลุ่มชนะลงโทษ

3. ครูถามนักเรียนแต่ละกลุ่ม ถึงผลจากการร่วมกิจกรรม เช่น กลุ่มที่ชนะมีวิธีการทำงานอย่างไร , ในขณะที่จับมือไปหยิบของสมาชิกในกลุ่มแสดงพฤติกรรมอย่างไร , จากกิจกรรมนักเรียนได้แนวคิดเกี่ยวกับความรับผิดชอบและความกระตือรือร้นต่อหน้าที่ที่ตนได้รับมอบหมายอย่างไร

ขั้นสรุปและนำไปใช้

4. ครูสรุปเกี่ยวกับการกระตือรือร้น เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปใช้ใน
ชีวิตประจำวัน

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่มและรายบุคคล
2. สังเกตจากการอภิปรายสรุปข้อคิดเห็น

ชุดข้อสอบเพื่อพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะ (กลุ่มควบคุม)

ครั้งที่ 10

ชื่อกิจกรรม

ให้ก่อน...แล้วเราจะได้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนรู้จักการแบ่งปัน มีการเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อส่วนรวม
2. เพื่อให้นักเรียนเลือกปฏิบัติแต่สิ่งที่จะเกิดผลดีและปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

ยังขึ้น

แนวคิด

การพัฒนาเด็กในภาวะที่สังคมมีแต่การแข่งขัน จำเป็นต้องเน้นให้เด็กมีจิตสำนึกในด้านความเสียสละ การแบ่งปัน การให้ ให้เกิดขึ้นในตัวบุคคล เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นองค์ประกอบสำคัญยิ่งในการดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

ระยะเวลา

ประมาณ 50 นาที

สื่ออุปกรณ์

1. ใบงานที่ 10 เรื่อง การตัดสินใจของ ขวัญ
2. ใบความรู้ที่ 6 เรื่อง ความเสียสละและการแบ่งปัน
3. แบบฝึกหัดก่อนและหลังทำกิจกรรม เรื่อง ความเสียสละและการแบ่งปัน

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนทำกิจกรรม เรื่อง ความเสียสละและการแบ่งปัน
2. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม 5 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน และให้แต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษา

ใบงาน เรื่อง การตัดสินใจของขวัญ และตอบคำถาม

ขั้นดำเนินการ

3. นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่อง ความเสียสละและการแบ่งปัน
4. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังทำกิจกรรม เรื่อง ความเสียสละและการ

แบ่งปัน

ขั้นสรุปและนำไปใช้

6. ครูสรุปข้อดี ประโยชน์ของการแบ่งปัน การเสียสละ การให้ ที่ควรปฏิบัติแก่บุคคลอื่น และช่วยกันนำเสนอแนวทางในการปฏิบัติ

การวัดและประเมินผล

1. จากการตอบคำถาม เรื่อง ความเสียสละและการแบ่งปัน
2. ตรวจสอบจากใบงาน ความเสียสละและการแบ่งปัน
3. สังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่มและรายบุคคล

ใบงาน
เรื่อง การตัดสินใจของขวัญ

คำสั่ง ให้นักเรียนทุกกลุ่มอ่านข้อความและอภิปรายพร้อมทั้งตอบคำถาม

กลุ่มที่..... เลขที่สมาชิกในกลุ่ม.....ชั้น ป.2

ห้อง.....

ขวัญเป็นนักเรียนที่ขยันเรียน สอบได้คะแนนระดับ 4 มาโดยตลอด มีความรับผิดชอบสูง ขวัญจะมีสมุดการบ้าน หรือแบบฝึกหัดที่ครูให้ทำแต่ละวัน แล้วจะจัดส่วนเวลาที่จะทำแบบฝึกหัดเหล่านี้และมีงานพิเศษอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม เพื่อให้มีงานส่งครูตามกำหนดทุกครั้ง โดยขวัญจะทำงานที่เป็นของส่วนรวมทุกงานให้เรียบร้อยก่อนที่จะทำงานอันเป็นประโยชน์โดยตรงแก่ตนเอง วันหนึ่งครูประจำชั้นบอกทุกคนในชั้นเรียนว่า วันนี้โรงเรียนจะจัดงานวันไหว้ครูในวันอังคารที่จะถึงนี้ ครูต้องการให้นักเรียนทุกคนมาช่วยจัด โต๊ะเก้าอี้และเวทีในงานตอนเย็นวันนี้ ขวัญคิดว่าตอนเย็นวันนี้เขาต้องกลับไปทำการบ้านหลายวิชาให้เสร็จ ถ้ามีเวลาเหลือเขาก็จะไปเล่นกับน้อง ขวัญควรจะตัดสินใจอย่างไร(นักเรียนเลือก 1 ข้อ)

1. ขวัญ ควรไปช่วยคุณครูจัด โต๊ะ เก้าอี้ในงานวันไหว้ครู

เพราะ

.....

.....

.....

.....

2. ขวัญควรกลับบ้านไปทำการบ้านให้เสร็จและจะไปเล่นเกมกับน้อง

เพราะ

.....

.....

.....

.....

ใบความรู้

เรื่อง ความเสียสละและการแบ่งปัน

ช่วยกันคนละไม้คนละมือ
 ไม่ต้องถือว่าเป็นงานของใคร
 ช่วยกันอย่างเต็มอกเต็มใจ
 งานสำเร็จลงได้เพราะทุกคนร่วมมือ
 ให้กันทั้งกำลังกายและทรัพย์
 ทั้งคนให้และรับล้วนแต่สุขใจ
 ให้กันเถิดไม่ว่าที่ใด
 สังคมสุขได้ถ้าคนให้กัน
 เสียสละทำได้ไม่ยาก
 และไม่ลำบากที่จะกระทำ
 ช่วยกันเถิดช่วยกันจดจำ
 เราจะสุขล้าถ้าไม่เห็นแก่ตัว
 สังคมเราจะอบอุ่น
 สามัคคีเกื้อหนุนกันให้ถ้วนทั่ว
 เสียสละโดยไม่ต้องกลัว
 ชื่นชมกันทั่วสุขกายสุขใจ

อาจารย์ เต็มยอด ผลของการใช้ชุดแนะแนวที่มีต่อความเสียสละ
 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พ.ศ. 2537 หน้า 112

แบบฝึกหัด เรื่อง ความเสียสละและการแบ่งปัน	
ชื่อ..... ชั้น ป.2 ห้อง..... เลขที่.....	
คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย x ทับตัวอักษรที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน	
1. สมพรให้เพื่อนยืมปากกาเป็นประจำแสดงว่าสมพรมีลักษณะเช่นไร ก. เสียสละ ข. ไม่เห็นแก่ตัว ค. เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ง. ชอบช่วยเหลือผู้อื่น	6. ถ้าทุกคนรู้จักเสียสละช่วยเหลือกัน สังคมจะเป็นอย่างไร ก. มีความไม่จริงใจต่อกัน ข. มีแต่ความสุขสงบ ค. มีความเห็นแก่ตัว ง. มีความทุกข์
2. ผู้บริจาคโลหิตเป็นคนอย่างไร ก. เสียสละ ข. มีความรับผิดชอบ ค. เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ง. มีความเห็นอกเห็นใจ	7. ลักษณะของผู้ที่มีความเสียสละเป็นเช่นไร ก. ทำทุกอย่างตามใจตนเอง ข. ทำตามความสะดวกของตน ค. ให้ความช่วยเหลือผู้อื่นเท่าที่จะทำได้ ง. ทำตามเพื่อนด้วยความสนุกสนาน
3. ข้อใดแสดงถึงความเสียสละ ก. ชื่อของมาฝากครู ข. ช่วยทำการบ้านให้เพื่อน ค. รับงานมาทำเพื่อหารายได้ ง. ให้ทรัพย์สินของแก่ผู้ยากไร้	8. การให้ที่นั่งคนชราบนรถเมล์เป็นการเสียสละให้ ก. ผู้อ่อนแอ ข. ผู้มีทุกข์ ค. ผู้ที่พิการ ง. ผู้ที่มีร่างกายผิดปกติ
4. ข้อใด ไม่ แสดงออกถึงความเสียสละ ก. บริจาคโลหิตของตน ข. ทำบุญส่งเสริมศาสนา ค. รับใช้ช่วยเหลือบิดามารดา ง. ทำงานเพื่อเพิ่มรายได้แก่ตนเอง	9. สิ่งที่ผู้เสียสละจะได้รับ คือ อะไร ก. เงินทอง ข. ชื่อเสียง ค. ความสุข ง. ผลตอบแทนภายหลัง
5. น้อยประสบอัคคีภัยเมื่อพลได้ข่าวจึงไปเยี่ยมและนำสิ่งของไปให้แสดงว่าพลเป็นคนอย่างไร ก. เสียสละ ข. ให้อภัย ค. เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ง. มีความเห็นอกเห็นใจ	10. ให้เสียสละเพื่อประเทศชาติ ก. พงศ์ ขายเสื้อผ้าที่ตลาด ข. สมใจ บริจาคโลหิตที่โรงพยาบาล ค. สมพร นำเงินไปสร้างศาลาวัด ง. สมศรี สมัครไปเป็นทหารที่ชายแดน

ชุดข้อสนทนาเพื่อพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะ (กลุ่มควบคุม)

ครั้งที่ 11

ชื่อกิจกรรม   น้ำใจแบ่งปันไม่ต้องหาซื้อที่ไหน

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนรู้จักวิธีการช่วยเหลือ การแบ่งปันและเห็นประโยชน์ของการช่วยเหลือและแบ่งปัน

แนวคิด

การปลูกฝังให้บุคคลรู้จักการช่วยเหลือและแบ่งปันซึ่งกันและกันเป็นสิ่งสำคัญในการอยู่ร่วมกัน และเป็นการปลูกฝังจิตสำนึกสาธารณะที่ดี

ระยะเวลา

ประมาณ 50 นาที

สื่อและอุปกรณ์

1. แบบฝึกหัดก่อนและหลังร่วมกิจกรรม เรื่อง ความมีน้ำใจ
2. ใบงาน เรื่อง ตัดสินใจอย่างไรดี
3. ใบความรู้ เรื่อง ความมีน้ำใจ

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

1. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนทำกิจกรรม เรื่อง ความมีน้ำใจ

ขั้นดำเนินการ

2. ครูให้นักเรียนแบ่งเป็นกลุ่ม 10 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน และให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่อง ความมีน้ำใจ

3. ครูให้นักเรียนทำใบงาน เรื่อง ตัดสินใจอย่างไรดี และตอบคำถาม

ขั้นสรุปและนำไปใช้

5. ครูสรุปตามแนวคิดของกิจกรรมว่า “การเป็นเพื่อนกันจำเป็นต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รู้จักแบ่งปันกันเท่าที่เราสามารถจะช่วยให้ การช่วยเหลือและการแบ่งปันแสดงว่าเรามีน้ำใจต่อเพื่อน ทำให้เราและเพื่อนมีความสุข”

การวัดและประเมินผล

1. จากการตอบคำถาม เรื่อง ความมีน้ำใจ
2. ตรวจสอบผลจากใบงาน ตัดสินใจอย่างไรดี
3. สังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่มและรายบุคคล

ใบความรู้ เรื่อง ความมีน้ำใจ

ความมีน้ำใจ คือ การแสดงออกด้วยความเอื้อเฟื้อ ไม่เห็นแก่ตัวโดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว ให้ความช่วยเหลือผู้อื่น ด้วยความเต็มใจโดยช่วยในสิ่งที่ถูกต้องและกระทำด้วยความเต็มใจโดยช่วยในสิ่งที่ถูกต้องและกระทำตามความสามารถที่ตนมีอยู่ รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา และรู้จักเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

คุณสมบัติของผู้มีน้ำใจ

1. มีความกล้าหาญ เสียสละ ขอมรับ ความจริง
2. มีจิตใจหนักแน่น ควบคุมอารมณ์ตนเอง และให้อภัย
3. ละอาย เกรงกลัวต่อการทำชั่ว มีใจเป็นกลาง
4. ซื่อสัตย์สุจริต ประพฤติชอบและจริงใจ
5. มีความเมตตา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น
6. ขยันหมั่นเพียร มีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ

ใบงาน

เรื่อง ตัดสินใจอย่างไรดี

กรณีที่ หนึ่ง

วันเสาร์นักเรียนตั้งใจจะไปเที่ยวสวนสนุกกับเพื่อน ๆ โดยเข้าป่าและปีนเขา เพื่อจะไปเที่ยวน้ำตก เย็นวันศุกร์ครูประจำชั้นบอกว่า วันเสาร์นี้โรงเรียนจะมีประชุมผู้ปกครอง ขอร้องให้นักเรียนในชั้นมาช่วยเสิร์ฟน้ำแก่ผู้ปกครอง ทั้งนี้ไม่บังคับไม่มาก็ได้ เมื่อถึงวันเสาร์นักเรียนจะทำอย่างไร (เลือก 1 ข้อ)

1. ไปช่วยงานที่โรงเรียน
2. ไปเที่ยวกับเพื่อน ๆ เพราะนัดกันแล้ว

ตอบ เลือก ข้อ..... เพราะ

.....

.....

กรณีที่ สอง

เพื่อนบ้านของนักเรียนผู้หนึ่ง ซึ่งไม่คุ้นเคยกับครอบครัวนักเรียนนัก เพราะเขาไม่ชอบคบค้ากับใคร วันหนึ่งนักเรียนพบเขาหกล้มเท้าเจ็บ เดินโขยกเขยกกลับบ้านคนเดินผ่านไปผ่านมาก็ไม่มีใครสนใจเขานักเรียนจะทำอย่างไร (เลือก 1 ข้อ)

1. พาเขาไปส่งบ้าน

<p>2. ทำเป็นเดินไม่เห็น หรือไม่สนใจ</p> <p><u>ตอบ</u> เลือก ข้อ..... เพราะ</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	
<p>แบบฝึกหัด เรื่อง ความมีน้ำใจ</p>	
<p>คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย x ทับตัวอักษรที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน</p>	
<p>1. คุณธรรมข้อใดที่ทำให้เราไม่เห็นแก่ตัว</p> <p>ก. ความมีน้ำใจ</p> <p>ข. ความมีระเบียบ</p> <p>ค. ความรับผิดชอบ</p> <p>ง. ความขยันหมั่นเพียร</p>	<p>6. พิชัยศุกให้คนชรา นั่งขณะอยู่บนรถเมล์การกระทำนี้แสดงว่า</p> <p>ก. ความเอื้อเฟื้อ ข. ความมีน้ำใจ</p> <p>ค. ความร่วมมือ ง. ความตั้งใจ</p>
<p>2. แตนไปช่วยครูขของเขว่าเป็นคนอย่างไร</p> <p>ก. รู้ใจครูดี</p> <p>ข. มีน้ำใจ</p> <p>ค. มีความกล้าหาญ</p> <p>ง. ประจบสอพลอ</p>	<p>7. ถ้านักเรียนพบคนชราข้ามถนนนักเรียนควรจะทำอย่างไร</p> <p>ก. เรียกให้คนชราหยุด</p> <p>ข. ช่วยจูงข้ามถนน</p> <p>ค. บอกให้ข้ามทางม้าลาย</p> <p>ง. บอกให้ข้ามตรงสะพานลอย</p>
<p>3. นิดตั้งใจเรียนเต็มความสามารถแต่เรียนขณะพลอยไม่ได้ นิดควรทำอย่างไร</p> <p>ก. ไม่คบค้ากับพลอย</p> <p>ข. พยายามหาทางแก้สิ่งพลอย</p> <p>ค. พอใจเพราะได้พยายามเต็มที่แล้ว</p> <p>ง. พยายามเอาชนะพลอยให้ได้ไม่ว่าด้วยวิธีใด</p>	<p>8. เพื่อนของสมเดชหกล้มขาแพลงสมเดชจึงพาเพื่อนไปส่งโรงพยาบาล สมเดชเป็นคนอย่างไร</p> <p>ก. มีน้ำใจ</p> <p>ข. เห็นอกเห็นใจเพื่อน</p> <p>ค. มีความเอื้อเฟื้อต่อแม่</p> <p>ง. รู้จักให้อภัยกัน</p>
<p>4. เมื่อเพื่อนได้รับรางวัลผลงานดีเด่นสิ่งควรปฏิบัติ</p> <p>ก. วางเฉยไม่ยินดี</p> <p>ข. เสียใจที่เพื่อนได้ดีกว่า</p> <p>ค. แสดงความยินดีกับเพื่อน</p> <p>ง. คิดเอาชนะเพื่อนให้ได้ในโอกาสหน้า</p>	<p>9. ถ้านักเรียนพบเด็กพลัดหลงกับผู้ปกครองที่มาเที่ยว ควรทำอย่างไร</p> <p>ก. รับจ้างพาไปส่งบ้าน</p> <p>ข. พาไปพบเจ้าหน้าที่ตำรวจ</p> <p>ค. พาไปส่งที่รถกลับบ้าน</p> <p>ง. ชี้ทางให้ขึ้นรถกลับบ้าน</p>

<p>5. ข้อใด ไม่ใช่ การแสดงความมีน้ำใจต่อผู้อื่นที่เหมาะสม</p> <p>ก. ให้เพื่อนลอกการบ้าน</p> <p>ข. จูงคนตาบอดข้ามถนน</p> <p>ค. พุดปลอบใจเมื่อเพื่อนไม่สบาย</p> <p>ง. แสดงความยินดีเมื่อเพื่อนสอบได้คะแนนดี</p>	<p>10. ถ้าเพื่อนได้รับคัดเลือกเป็นตัวแทนของโรงเรียนไปแข่งกีฬาจังหวัดนักเรียนคิดว่าอย่างไร</p> <p>ก. ยินดีด้วย เพราะเพื่อนเป็นคนเก่ง</p> <p>ข. ยินดีด้วย เพราะถึงอย่างไรก็เป็นเพื่อนเรา</p> <p>ค. ยินดีด้วย เพราะการแข่งขันเป็นไปอย่างยุติธรรม</p> <p>ง. ยินดีด้วย เพราะเราก็อยู่กลุ่มที่เป็นตัวแทน</p>
---	--

เฉลย ๑.ก   ๒.ข   ๓.ก   ๔.ก   ๕.ก   ๖.ข   ๗.ข   ๘.ก   ๙.ข   ๑๐.ก

ชุดข้อสนทนเพื่อพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะ (กลุ่มควบคุม)

ครั้งที่ 12

ชื่อกิจกรรม การปัจฉิมนิเทศ

วัตถุประสงค์

เพื่อสรุปจิตสำนึกสาธารณะและแบบสำรวจความพึงพอใจของการจัดกิจกรรม

แนวคิด

การสรุปเนื้อหาและการดำเนินการทั้งหมดที่ผ่านมา เป็นการทบทวนและตอกย้ำความรู้ความเข้าใจ ย้ำให้ไม่ลืมกระบวนการที่นำไปสู่การปฏิบัติและส่งผลให้นักเรียนเกิด “จิตสำนึกสาธารณะ” อันเป็นพฤติกรรมที่พึงปรารถนาและเป็นเป้าหมายของกิจกรรม

ระยะเวลา

ประมาณ 50 นาที

สื่อและอุปกรณ์

1. แบบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตสำนึกสาธารณะ
2. แบบประเมินพฤติกรรมเชิงจิตสำนึกสาธารณะ
3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อกิจกรรมการเรียนรู้

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

1. ครูให้นักเรียนทำแบบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตสำนึกสาธารณะ

ขั้นดำเนินการ

2. ครูทบทวนกิจกรรมทั้งหมดที่ได้ดำเนินการมา และให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมที่ได้ทำมา
3. ให้นักเรียนทำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อกิจกรรมการเรียนรู้
4. ให้นักเรียนทำแบบประเมินพฤติกรรมเชิงจิตสำนึกสาธารณะ

ขั้นสรุปและนำไปใช้

5. ครูสรุปสาระสำคัญ ๆ ของการมีจิตสำนึกสาธารณะ ผลดี ผลเสียแล้วให้ทุกคนร่วมกันแสดงความรู้สึกที่ได้เข้าร่วมกิจกรรม ชักถามเพิ่มเติม ครูกล่าวขอบคุณสำหรับความร่วมมือในครั้งนี้

การวัดและประเมินผล

1. ผลจากแบบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตสำนึกสาธารณะ
2. ผลจากแบบประเมินพฤติกรรมเชิงจิตสำนึกสาธารณะ
3. ผลจากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อกิจกรรมการเรียนรู้
4. สังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่มและรายบุคคล